

Mirador

Àngel
Quintana

Triple mort de Monica Vitti

El 4 de maig de 1988, el diari *Le Monde* publicava la notícia que Monica Vitti s'havia suïcidat. La notícia estava signada per Jacques Siclier, el crític de cinema oficial del diari. El text explicava que l'actriu havia traspassat la matinada del 3 de maig i que en aquell moment tenia 56 anys. No donava cap més informació i l'article continuava explicant la vida artística de Monica Vitti des de *L'Avventura* (1960), de Michelangelo Antonioni, fins als seus treballs dins de l'àmbit de la comèdia italiana, especialment *La ragazza con la pistola*, de Mario Monicelli.

Dos anys després que *Le Monde* anunciés la seva mort, Monica Vitti va inaugurar la secció *Un Certain Regard*, del festival de Canes, amb la seva primera pel·lícula com a directora, *Scandalo Segreto*. Ella hi era present. El títol podia ser entès com una prova del seu caràcter autoreferencial. L'únic treball que Vitti faria com a directora explicava la història d'una dona casada –Monica Vitti– amb un americà –Elliot Gould–. Un dia li regalaven una petita càmera de vídeo per enregistrar les infidelitats del seu marit. La càmera era un regal envirnat que podia portar-la cap al suïcidi. És curiós que després d'aquest seu debut com a directora, l'actriu no va tornar a rodar cap més pel·lícula, a excepció del seu treball com a actriu en una discreta *TV movie* feta aquell mateix any.

Monica Vitti va desaparèixer de davant i de darrere de les càmeres l'any 1990, però va mantenir una discretíssima presència pública, fins que l'any 2002, que fa l'única presència pública en una representació teatral. Aquests dies el seu marit explica que se li va detectar una malaltia degenerativa que la va apartar de l'esfera ciutadana. Ningú va saber-ne res més, d'ella, fins que aquesta setmana tots els diaris han publicat la seva necrològica real, que ha desmentit aquella primera publicada en

La capella ardent de Monica Vitti, divendres a Roma ■ EFE / EPA / FABIO FRUSTACI

vida l'any 1988.

Aquesta estranya història ens pot portar a reflexionar sobre les tres morts de Monica Vitti i ens pot fer pensar moltes coses. La primera mort és una mort fictícia però que va arribar a ser impresa. La publicació de la notícia ens porta a preguntar-nos per què *Le Monde* va matar Monica Vitti quan era viva. En un llibre sobre la història de les *fake news*, el cas figura com un exemple aclaridor de com el periodisme massa sovint s'oblida de verificar les fonts d'informació.

L'any 1988 no hi havia internet, les notícies circulaven de premsa però a una altra velocitat. D'on va treure Jacques Siclier la notícia del suïcidi? Com va arribar la *fake news* a la redacció? Va confondre el periodista la realitat amb la ficció? Potser no sabia que la dona que desapareixia en una illa al començament de *L'Avventura* d'Antonioni era Lea Massari i no Monica Vitti?

La veritat és que quan aquesta

setmana hem vist que després de la seva primera mort, l'actriu ha sobreviscut 34 anys, potser ens ha sorgit la idea de com repensar el seu silenci. És curiós que aquesta primera mort fos com la mort simbòlica que anunciava el seu progressiu comiat. La segona mort es va produir catorze anys després, i va ser la mort que va implicar l'eclipse definitiu de l'actriu. La malaltia va fer que es retirés de tot i que no tornés a ser visible. La seva imatge va quedar fixada en la iconografia de la joventut, mentre ella vagava tancada en el seu peculiar *deserto rosso*. Com Greta Garbo, no va envellir mai davant les càmeres. Mai sabem què va fer els darrers anys de la seva vida. La malaltia va invisibilitzar-la.

Ara Monica Vitti ha passat a ser, sobretot, aquella actriu que va viure un temps en què el gran cinema d'autor podia conviure amb la millor comèdia italiana i en què les grans actrius transitaven sense complexos d'un territori a l'altre.

Críticateatre

Jordi Bordes

Un instant del muntatge d'*Animal negro tristesa*, a la Sala Beckett ■ DAVID RUANO

Xàfec profund

Animal negro tristesa

Autoria: Anja Hilling
Direcció: Julio Manrique
26 de gener (fins al 6 de març) a la Sala Beckett

Un succés per una imprudència sempre porta seqüeles. En un incendi, posem per cas, l'arbreda trigarà a recuperar-se. I el raig d'aigua per apagar el foc crea torrenteres noves. També en l'obra radical d'Anja Hilling que Julio Manrique llegeix com una crònica en present continu però des de la contenció, seient (durant bona part de l'acció) els amics que estan fent una barbacoa en un bosc necessitat d'aigua des de feia dies. La sensació de viatge de l'espectador és constant. Hi ha una velocitat que evoca la de *Carrer Robadors* o *El curiós incident del gos a mitjanit*.

En aquesta narració hi emergeixen les veritats més profundes dels personatges; fins i tot aquelles de què ni ells mateixos són conscients al principi de la festa. En cap moment afluixa la tensió de la nar-

ració. En les dues hores del muntatge. I, paradoxalment, el quadre té espais per relaxar la consciència amb una coreografia (de Ferran Carvajal) quasi hipnòtica amb una Mima Riera que s'apodera de l'esce-nari des del silenci. Puntualment, tots els altres intèrprets s'hi sumen i conflueixen en un moviment que pot recordar la devastació o el moment de calma abans de sucumbir. Un preciós mirall desolador. L'incendi és destructiu i preciós alhora; quasi incomprendible com per entendre que és un bomber l'animal negre del títol que lluita per apagar un foc que ha provocat la negligència d'aquest grup de privilegiats. L'audiovisual envoltant i els reflexos de llums doten d'acció en consonància amb el pasatge de cada escena. Quan els personatges perden la seva orientació i el seu escut d'èxit social es descobreixen vulnerables com un cabirol, com un ocell que ha perdut el niu i no sap on aturar-se. El xàfec és interior i profund. ■

Mor l'escriptor
Fernando MaríasRedacció
BARCELONA

L'escriptor Fernando Marías, guanyador del premi Nadal el 2001 per la novel·la *El niño de los coroneles*, va morir dissabte a la nit a Madrid als 63 anys. Tenia una hepatitis autoimmunitària, però la seva mort ha es-

tat del tot inesperada. Els darrers temps es va dedicar en cos i ànima a l'adaptació teatral de *Los santos inocentes*, de Miguel Delibes.

Marías (Bilbao, 1958) va estrenar la seva carrera literària a principi dels noranta amb *La luz prodigiosa*, una novel·la d'un

Lorca que vivia més enllà de 1936, i que Miguel Her-moso va dur al cinema. Marías, de nervi cinèfil des de menut, va arribar a ser nominat als Goya en la categoria de millor guió adaptat. Daniel Calparsoro també es va atrevir a traslladar a la gran pantalla una altra obra seva, *In-*

Fernando Marías, en una imatge del 2010 ■ EFE

vasor.

Altres creacions que va signar són *Los fabulosos hombres película* i *Cielo abajo*, per la qual va obtenir el Premio Nacional de literatura infantil i juvenil. Per *Todo el amor y casi toda la muerte*, va recollir el Primavera. I per *La isla del padre*, el Biblioteca Breve.

Els seus amics es van acomiadar ahir d'ell a les xarxes socials, com ara l'escriptora Espido Freire, que en va ressaltar "l'im-mens talent, el caliu de l'amistat i la visió sempre original sobre qualsevol tòpic". ■